

No 5.

Af Herr **Sven Nilsson** i *Efveröd*: Med förslag till förändrad lydelse för 23 § 3 mom. af Kongl. Förordningen den 26 Juni 1871, angående villkoren för tillverkning af bränvin.

Så snart olika tydningar om en utaf Kongl. Maj:t utfärdad förordning uppstått, utan att man å ömse sidor kan öfvertygas om hvad som är rätt eller orätt, måste det ligga Riksdagens representanter om hjertat att få dylika tvistigheter häfda, i synnerhet då vid tillämpningen, auktoriteternas dom om saken utfallit i sådant syfte, att författningen efter deras tolkning inverkar menligt för enskilda individer i landet. Så har inträffat i afseende på Kongl. Maj:ts nådiga förordning den 26 Juni 1871 angående villkoren för tillverkning af bränvin, jemförd med den af Kongl. Maj:t i nåder utfärdade förnyade ordningsstadga för brännerier i riket den 18 Augusti samma år.

Ofvanberörda förordning innehåller i 23 § 3 mom. att bränvinstillverkare skall åt kontrollören utan ersättning lemna kost och ett eget möbleradt, eldadt och städadt boningsrum å det ställe der bränvins tillverkning eller destillering utövas. Och i ordningsstadgan föreskrifves: att bränvinstillverkaren skall åt kontrollören anvisa bostad i närheten af bränneriet, äfven om tillhörande manbyggnader äro derifrån mera aflägsna. Hvarjemte 1 § i förenämnda förordning tillåter, att flera, som till bränvinsbränning äro berättigade, kunna förena sig i bolag för bedrifvande af sådan tillverkning.

Nu har med anledning af dessa stadganden, åtminstone i min ort, allmänt den tydningen af ifrågavarande lagrum gjort sig gällande, att antingen skall tillverkare i öfverensstämmelse med den Kongl. förordningen vara pliktig att lemna bostad åt kontrollören i bränneriet, som ju är det ställe der tillverkningen utövas, eller ock, på grund af ordningsstadgan, å hvilket annat ställe som helst i närheten af bränneriet, utan afseende derpå om detta tillhör någon

af tillverkarne eller icke, blott kontrollen öfver bränneriet kan tillbörligt och i öfverensstämmelse med gällande lag utöfvas. Denna sednare tillämpning af författningen har i allmänhet blifvit följd, då nära nog öofvervinneliga svårigheter uppstått vid inrättandet af *tjenliga* bostäder i brännerierna.

Emot en sådan tillämpning af författningen hafva dock vederbörande som hafva sig ålagdt tillse att bränvinstillverkningslagen i öfverensstämmelse med ordningsstadgan behörigen efterlefves, varit af en annan mening, samt i särskilda fall lemnat föreskrifter, att kontrollören — allt på grund af författningarne — ovilkorligen skall lemnas bostad å det hemmans egor, hvarå bränneriet finnes vara beläget. och inom de i ordningsstadgan bestämda gränser, således i vanliga fall hos den person, som har sina manbyggnader belägna å den egendom hvarå bränneriet finnes uppfördt, om han sjelf tillverkar bränvin eller icke, och utan afseende derpå, att kontrollen öfver bränneriet kunnat utöfvas lika bra å det ställe som varit åt kontrollören anvisadt, hvarifrån han blifvit ålagd afflytta, och hvaremot ingen annan anmärkning varit framkastad än den, att bostaden ej finnes på den egendom hvarå bränneriet är beläget. Om en sådan tolkning af nämnda författning kunde vara åtskilligt att säga, som dock icke torde hafva sin rätta plats i en motion till Riksdagen. Men då den samma måste efterlefvas i öfverensstämmelse med de lemnade föreskrifterna, hvilka man således får antaga ej äro stridande mot författningens mening, efter som auktoriteter, hvars pröfning tvister af ifrågavarande beskaffenhet varit underkastade, uttalat en sådan åsigt, och då genom ett sådant förhållande, det torde vara tydligt, hurusom stora prejerier och obehagligheter af ganska svår beskaffenhet kunnat, och hvilka också redan på flera ställen hafva uppstått vid sådana brännerier, isynnerhets ådana som bedrifvas af bolag, och fortfarande i ännu större skala säkerligen skola komma ega rum, såvida ej en ändring i författningen vidtages, dels derigenom att de personer som sålunda äro icke allenast skyldige, utan jemväl berättigade att lemna bostad och föda åt kontrollören, kunna af öfrige bolagsmännen derfor i ersättning taga en öfverdrifven hög betalning, och dels i åtskilliga fall, att de personer som sålunda tvingas att mottaga kontrollören i sin egen bostad, men dertill ej äro villige, då de icke vilja underkasta sig de dermed förenade besvär till nära nog något pris, utan heldre till och med afhända sig sin rätt i bränneriet, och derjemte undandraga sig att åt bolaget vidare lemna rättighet att å sina egor bedrifva bränvinstillverkningen i det derstädes uppförda bränneriet, då något åliggande i bolagets regler icke förefinnes, annat än att kontrollören skall af bolaget lemnas bostad och kost, vanligen fördelad delegarne emellan, såvida dessa ej bo mera aflägsse från bränneriet, så torde det vara nödigt att en förändring af författningen vidtages, som kan betrygga icke allenast staten utan äfven den enskilde i sina rättigheter och skyldigheter.

Äfven en annan omständighet torde få anföras för en förändring eller ett förtydligande af författningens föreskrifter. Enligt 23 § 1 mom. i förut åberopade förordning skall, der utan olägenhet ske kan, 2 eller 3 brännerier ställas under uppsigt af en gemensam kontrollör. När nu så inträffar, hvar skall då kontrollören bo? Om författningen skall tydas så, att han ovilkorligen skall bo å den egendom der bränneriet finnes, blir detta säkerligen svårt att utföra, om icke snarare hela detta stadgande, som för staten kan bereda icke obetydligt minskade utgifter, derigenom göres helt och hållet otillämpligt. Kontrollören kan naturligtvis ej bo på mer än ett ställe åt gången, och vanligen, för att bäst och säkrast kunna fullgöra sina åligganden i brännerierna, kan dertill lämplig bostad anvisas emellan brännerierna, antingen det då blir hos någon af tillverkarne eller någon annan.

Att deremot anvisa bostad åt kontrollören i bränneribyggnaden, hvilket säkerligen i många fall skall komma att inträffa för undvikande af ofvan påpekade oundvikliga olägenheter — såvida en rättelse i häntydda syftningen ej vidtages — torde i de allra flesta fallen vara olämpligt, om ej nära nog omöjligt, såvida man vill hafva anspråk på friska, sunda och fredliga bostäder, der kontrollören kan bo utan risk för sin helsa samt utan att störas vid utföningen af sin befattning. Sådana bostäder skola säkerligen blifva ganska sällsynta i bränneribyggnaderna, der allestädes råder en ganska stor fuktighet, samt ofta oro och oljud från såväl derstädes anställda arbetare som apparater. Erfarenheten har i detta fall gifvit oss de bästa vittnesbörderna, och en sådan åtgärd skulle helt säkert leda derhän, att kontrollörsbefattningarne icke allenast komma att blifva mindre eftersökta, och således möjligen vålla staten större utgifter, utan äfven måhända måste öfverlemnas åt personer dertill mindre lämpliga.

Det är således både i statens och den enskildes intresse och en ovilkorlig nödvändighet, att en förändring eller ett förtydligande af den åberopade förordningen vidtages. Och af den utredning jag härofvän lemnat torde framgå, att jag anser att en vid bränneri tillförordnad kontrollör, bör i författningarne tillåtas att bo å hvilket ställe af bränvinstillverkaren, eller om bränneriet bedrifves i bolag, af detta anvisas, då det är författningens enligt, och att således kontrollören dervid kan utan olägenhet sköta sin befattning som sig bör i öfverensstämmelse med gällande lagar, hvilket jag för min del anser kan ega rum lika bra om han bor hos den ene eller andre af tillverkarne i ett bolag eller hos annan person, blott bostaden ej anvisas för långt från bränneriet. Öfvertygad som jag således är om nyttan och nödvändigheten af den förändring i Kongl. förordningen den 26 Juni 1871 angående vilkoren för tillverkning af bränvin, som jag under åberopande af här ofvan angifna skäl vågar framställa, vill jag härmed lemna följande förslag till förändrad lydelse af 23 § 3 mom. af sagda förordning:

Dessutom erhåller han af bränvinstillverkare utan ersättning kost och ett eget möbleradt, eldadt och städadt boningsrum å sådant ställe att han vederbörligen kan utöfva den kontroll öfver bränneriet honom enligt författningarne åligger.

Stockholm i Januari 1874.

Sven Nilsson
från Gärdö och Albo Domsaga.

N:o 6.

Af Herr **C. Ekman:** *Med förslag till förändringar i nu gällande föreskrifter om försäljning af spirituösa drycker.*

Under flera af de senare årens riksdagar hafva förslag varit väckta om förändring i lagstiftningen rörande handel med spirituösa drycker, och partiela förändringar hafva jemväl tid efter annan åstadkommits. Att denna lagstiftning det oaktadt för närvarande icke är sådan den bör vara, derom vittnar det allmänna missnöje, som mer och mer högljudt uttalas mot berörda lagstiftning.

Det lärer väl svårligen kunna förnekas, att förtärandet af starka drycker på senare tiden tilltagit uti en för sedlighet och allmän ordning oroväckande grad, synnerligast på laudet, och om än orsakerna till detta sorgliga faktum ligga djupare än att de på lagstiftningens väg skulle kunna undanrödjas, torde dock en förbättring vara att hoppas genom förändringar uti gällande lag rörande försäljning af starka drycker; men dessa förändringar måste afse sjelfva grunderna för en dylik handel, ty enligt min åsigt är det just den *allmänna*